

Majetek členů Fialovy vlády je tabu. Ministerstvo spravedlnosti alibisticky odmítá přístup do registru oznámení

Pokud byste se teď chtěli podívat na aktuální majetkové poměry nových ministrů Fialovy vlády, komu ministři dluží a jaké vedlejší příjmy mají, třeba proto, abyste si ověřili, zda nejsou při svém rozhodování ve střetu zájmů, máte smůlu. Dnes již bývalá ministryně spravedlnosti Marie Benešová nařídila uzavření takzvaného Centrálního registru oznámení, kde se informace o majetku veřejných funkcionářů shromažďují. Oficiálně pod záminkou, že na přístup k údajům evidovaným v registru nelze podle stanoviska Úřadu pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) z 10. listopadu loňského roku aplikovat zákon o svobodném přístupu k informacím, na jehož základě ministerstvo dosud informace poskytovalo.

Jenže zmíněný Úřad pro ochranu osobních údajů pouze ve svém názoru (nikoli rozhodnutí) zpochybnil způsob poskytování informací, nijak nenapadl podstatu transparentnosti těchto údajů, pokud je jejich zveřejňování v souladu se zákonem. Podle ÚOOÚ by ministerstvo muselo při aplikaci zákona o svobodném přístupu k informacím zveřejňovat všechny poskytnuté informace na svých internetových stránkách tak, jak to po povinných subjektech vyžaduje zákon. Ministerstvo spravedlnosti argumentuje tím, že by to znamenalo zase porušení nálezu Ústavního soudu z února 2020, který znemožnil volně a ničím neomezené nahlížení do registru s ohledem na možné protiústavní zásahy do práva na soukromí a informační sebeurčení veřejných funkcionářů.

Věc před dvěma lety doputovala až k Ústavnímu soudu kvůli námitkám starostů menších obcí, že i oni musejí zveřejňovat své majetkové poměry. Základním deklarovaným cílem nahlížení do registru je podle Ústavního soudu

**Neúspěšným žadatelům,
kterým ministerstvo
spravedlnosti od poloviny
listopadu zamítá žádosti
o nahlížení do registru, tak
zřejmě nezbude nic jiného,
než se odvolat a případně
soudit o to, že příjmy i dluhy
politiků jsou věc veřejná.**

prevence či odhalení střetu zájmů, respektive zvýšení důvěry veřejnosti v činnost veřejné moci, nikoliv pouhé uspokojení osobní zvědavosti. Pokud by ministerstvo vystavilo majetkové poměry politiků na web, de facto by otevřelo cestu právě ničím neomezenému nahlížení do údajů z registru, které byly před tím poskytnuty na žádost.

Ale celý zákon o svobodném poskytování informací je napsán tak, aby nutil povinné subjekty ke zveřejňování co největšího množství informací, příkazuje úřadům spíše zveřejňovat než nezveřejňovat. Tím by se mělo řídit i ministerstvo spravedlnosti, které může žadateli údaje z registru poskytnout a následně při zveřejňování na webu nevyvést plné znění této poskytnuté informace právě kvůli ochraně soukromí politiků - neboli takzvané začernit problematické pasáže. Anebo zpřístupnit

oprávněným žadatelům přímo rozhraní registru a následně na webu zveřejnit jen doprovodnou zprávu o zveřejnění informace.

Ale to je zřejmě pro justiční resort příliš velká práce, tak se raději rozhodl celý přístup k registru uzavřít. To je ale také v rozporu se zákonem o svobodném přístupu k informacím, jelikož ministerstvo údají o majetkových poměrech politiků disponuje a mělo by je na žádost poskytovat tak jako dosud s použitím takzvaného testu proporcionality.

Informace z registru majetkových oznámení by ale především měly být poskytovány podle zákona o střetu zájmů, na jehož základě politici musejí svá majetková přiznání dokládat. Novelu zákona o střetu zájmů, která by ústavně konformní způsob nahlížení do oznámení veřejných funkcionářů umožnila, však minulá Babišova vláda nepřipravila. Můžeme se jen domnívat, proč to nestihla za dva roky od nálezu Ústavního soudu, který jí to uložil. Také můžeme úspěšně pochybovat o tom, že současná Fialova vláda bude chtít spěchat se zveřejněním majetku svých vlastních členů.

Neúspěšným žadatelům, kterým ministerstvo spravedlnosti od poloviny listopadu zamítá žádosti o nahlížení do registru, tak zřejmě nezbude nic jiného, než se odvolat a případně soudit o to, že příjmy i dluhy politiků jsou věc veřejná. A to z jednoduchého důvodu prevence střetu zájmů. Momentálně je účel zákona o střetu zájmů kvůli nefunkčnímu registru naplněný.

Jan Novotný
zástupce šéfredaktora

